

Civilutskottets betänkande

2025/26:CU24

Effektiv och säker byggprocess

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i plan- och bygglagen.

Syftet med lagändringarna är till att börja med att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag. Det innebär att rollen utökas på så sätt att den även omfattar kontroll vid genomförande av byggåtgärder. Begreppet certifierat byggprojekteringsföretag ändras till byggbedömare.

Syftet är vidare att förstärka kontrollen av vissa tekniska egenskapskrav vid byggande och förvaltning. Bland annat förtydligas byggherrens ansvar och rollen som sakkunnig förstärks. Dessutom delas kraven på kontrollplan upp i två planer – en för kontroll och en för avfall. Den kontrollansvariga ska inte få kontrollera sitt eget projekteringsarbete.

Det tydliggörs också att certifieringsverksamhet kan innefatta myndighetsutövning och att sådana beslut kan överklagas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (S, MP).

Förslaget innebär bl.a. att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlåtas till utländska organ. I den delen behöver riksdagens beslut fattas i den ordning som föreskrivs i 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:172 Effektiv och säker byggprocess.

Två yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Regeringens lagförslag5

Reservation8

 Lagförslaget i övrigt, punkt 2 (S, MP).....8

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag10

 Propositionen10

 Följdmotionen10

Bilaga 2

Regeringens lagförslag11

Bilaga 3

Reservanternas lagförslag38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Certifieringsorgan och myndighetsutövning

Riksdagen antar 1 kap. 11 § regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:172 i denna del.

2. Lagförslaget i övrigt

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) i de delar som inte omfattas av utskottets förslag ovan.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:172 i denna del och avslår motion

2025/26:3975 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Reservation (S, MP)

Stockholm den 23 april 2026

På civilutskottets vägnar

Mikael Eskilandersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mikael Eskilandersson (SD), Joakim Järrebring (S), David Josefsson (M), Leif Nysmed (S), Roger Hedlund (SD), Laila Naraghi (S), Lars Beckman (M), Rashid Farivar (SD), Anna-Belle Strömberg (S), Larry Söder (KD), Alireza Akhondi (C), Björn Tidland (SD), Amanda Palmstierna (MP), Mats Persson (L), Markus Kallifatides (S), Ludvig Ceimertz (M) och Andreas Lennkvist Manriquez (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:172 Effektiv och säker byggprocess. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion med två yrkanden har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i plan- och bygglagen. Riksdagen avslår motionsyrkanden om avslag på propositionen och om att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag som effektiviserar byggprocessen utan att tillsynen eller kontrollsystemets oberoende försvagas.

Jämför reservationen (S, MP).

Bakgrund

Under 2022 trädde lagstiftningen om certifierat byggprojekteringsföretag i kraft (prop. 2021/22:212, bet. 2021/22:CU35, rskr. 2021/22:449). Ett certifierat byggprojekteringsföretag är ett företag som har ett kvalitetsledningssystem samt särskild sakkunskap och erfarenhet i fråga om att bedöma vissa krav vid nybyggnad av sådana bostadshus som framgår av föreskrifter som har utfärdats med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), herefter PBL. Syftet med lagändringarna var att öka förutsägbarheten och effektiviteten vid nybyggnad genom att ge byggherren möjlighet att ta ett större ansvar för att den tidiga kontrollen av byggreglerna uppfylls, under förutsättning att projekteringen utförs av en aktör som certifierats för uppgiften.

Propositionen

I propositionen anför regeringen att införandet av certifierat byggprojekteringsföretag inte har fått någon praktisk betydelse eftersom inget certifieringsorgan har ackrediterat sig för att certifiera byggprojekteringsföretag. Regeringen föreslår bl.a. mot den bakgrunden ett antal ändringar i PBL.

Övergripande handlar förändringarna om en vidareutveckling av reformen certifierade byggprojekteringsföretag och om en förstärkning av kontrollen vid byggande och förvaltning.

Förslagen innebär bl.a. att rollen som certifierat byggprojekteringsföretag utökas i plan- och bygglagen så att den också kan omfatta kontroll vid genomförande av byggåtgärder. Uttrycket certifierade byggprojekteringsföretag föreslås ändras till byggbedömare. Om en byggbedömare används ska byggnadsnämnden inte pröva det som omfattas av byggbedömarens ansvar inför vare sig beslut om lov, startbesked eller slutbesked. Regeringen bedömer att förslagen därigenom kan spara både tid och resurser för såväl nämnden som byggherren.

Förslaget innebär vissa avgränsningar av användningsområdet för byggbedömare. Exempelvis föreslår regeringen att vissa åtgärder som typiskt sett är särskilt riskfyllda ska omfattas av krav på obligatorisk sakkunnigkontroll. Då bör inte byggbedömare få användas. Vidare föreslås bestämmelser för det fall att en byggbedömare missköter sig eller upphör med sin kontroll. Det införs en möjlighet för byggnadsnämnden att ingripa mot en byggbedömare som inte uppfyller sina skyldigheter i form av ett åtgärdsföreläggande som kan riktas mot byggbedömaren.

Regeringen gör bedömningen att systemet kommer att innebära tillräcklig kontroll. Det faktum att en byggbedömare riskerar sin certifiering vid misskötsel bedöms ge företaget incitament att hålla en tillfredsställande nivå i arbetet. Det rättsliga ansvaret för att uppfylla samhällets krav ligger kvar på byggherren. Byggnadsnämnden kan även i fortsättningen ingripa med tillsynsåtgärder om nämnden finner skäl till det. Regeringen bedömer att förslaget bidrar till en mer enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen och anslutande författningar.

Vidare föreslår regeringen att rollen som sakkunnig förstärks. För vissa byggåtgärder blir sakkunnigkontroll obligatorisk. Kraven på kontrollplan utvecklas i fråga om vad kontrollerna ska omfatta och hur de ska utföras. Kontrollplanen delas upp i två planer – en för kontroll och en för avfall. En kontrollansvarig får inte kontrollera genomförandet av åtgärder som den har projekterat. Reglerna om tekniskt samråd tydliggörs i fråga om handlingar inför samrådet och vad det ska omfatta. Byggherrens ansvar för projektering och genomförande förtydligas. Innebörden av arbetsplatsbesök förstärks och det tydliggörs att ett slutbesked inte hindrar senare ingripanden. Anordningar som är väsentliga för bärförmåga, stadga och beständighet ska underhållas så att de alltid uppfyller sitt ändamål. Byggnadsnämnden får genom ett kontrollföreläggande kräva att ett byggnadsverks ägare eller nyttjanderätts-havare ska kontrollera att sådana underhållskrav uppfylls. Det tydliggörs att certifieringsverksamhet kan innefatta myndighetsutövning och att sådana beslut får överklagas.

I den del förslaget innebär att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlåtas till utländska organ behöver riksdagens beslut fattas i den ordning som föreskrivs i 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:3975 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 föreslås att riksdagen avslår propositionen och uppmanar regeringen att återkomma med ett nytt förslag som effektiviserar byggprocesserna utan att rättssäkerheten, den offentliga tillsynen och kontrollsystemets oberoende försvagas.

Utskottets ställningstagande

Certifierade byggprojekteringsföretag infördes som en ny aktör i plan- och byggregelverket genom regler som trädde i kraft 2022. Reformen syftade till att öka förutsägbarheten och effektiviteten vid nybyggnad. Den fick dock inte någon praktisk betydelse eftersom inget certifieringsorgan har ackrediterat sig för att certifiera byggprojekteringsföretag.

Utskottet välkomnar regeringens förslag om att utöka rollen för de certifierade byggprojekteringsföretagen och i fortsättningen kalla dessa för byggbedömare. Denna vidareutveckling av reformen kan enligt utskottet göra det mer attraktivt att använda sig av certifierade företag (byggbedömare) och att något eller några certifieringsorgan väljer att ackreditera sig för certifiering av byggbedömare. Utskottet delar regeringens bedömning att det faktum att en byggbedömare riskerar sin certifiering vid misskötsel gör att företaget har incitament att hålla en tillfredsställande nivå i arbetet och utföra tillräckliga kontroller. Det offentlighetsrättsliga ansvaret ligger kvar på byggherren, och byggnadsnämnden kan ingripa med tillsynsåtgärder om den finner skäl till det. Som regeringen påpekar bidrar förslaget dessutom till en mer enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen och anslutande författningar.

Mot denna bakgrund står utskottet bakom regeringens lagförslag i de delar som handlar om byggbedömare. Utskottet anser att riksdagen, av de skäl som anförs i propositionen, bör anta lagförslaget i dessa delar. Därmed avstyrker utskottet motion 2025/26:3975 (S) yrkandena 1 och 2.

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens lagförslag i de delar som handlar om förstärkt kontroll vid byggande och förvaltning samt certifieringsorgan och myndighetsutövning. Av de skäl som anförs i propositionen anser utskottet att riksdagen även bör anta lagförslaget i dessa delar.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att regeringens förslag i 1 kap. 11 § PBL innebär att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning får överlåtas till ett utländskt organ. Det förslaget bör därför beslutas i den ordning som föreskrivs i 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Det innebär att beslutet måste fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande, och mer än hälften av riksdagens ledamöter måste rösta för förslaget.

Reservation

Lagförslaget i övrigt, punkt 2 (S, MP)

av Joakim Järrebring (S), Leif Nysmed (S), Laila Naraghi (S), Anna-Belle Strömberg (S), Amanda Palmstierna (MP) och Markus Kallifatides (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) i de delar det avser 10 kap. 13 och 14, 27, 29 och 30 §§ och 11 kap. 19 § samt antar lagförslaget i övrigt, med den ändringen att 9 kap. 105 §, 10 kap. 1, 19, 23a, 24, 31, 32 och 34 §§ samt 16 kap. 9 § ska ha den lydelse som reservanterna föreslår i bilaga 3,

b) ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3975 av Joakim Järrebring m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt bifaller delvis proposition 2025/26:172 i denna del.

Ställningstagande

Till grund för förslagen i propositionen ligger dels Boverkets förslag i rapporten Uppdrag att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag (rapport 2025:2), dels förslagen i utredningsbetänkandet Ordning och reda – förstärkt och tillförlitlig byggkontroll (SOU 2023:70).

Vi har inga invändningar mot de lagförslag som grundas på utredningsbetänkandet SOU 2023:70 och som bl.a. handlar om att införa en förstärkt kontroll av att vissa tekniska egenskapskrav uppfylls samt att tydliggöra att certifieringsverksamhet kan innefatta myndighetsutövning och att sådana beslut får överklagas.

Däremot är vi negativa till de förslag om att utöka av systemet med certifierade byggprojekteringsföretag som regeringen gått vidare med som bygger på Boverkets rapport 2025:2. De lagändringar som regeringen föreslår i den delen innebär att certifierade privata aktörer i större utsträckning ska kunna utföra kontroller som i dag ligger hos kommunerna. Flera remissinstanser har pekat på risken med en sådan modell. Att flytta kontrollfunktioner från offentlig verksamhet till privata aktörer kan leda till otydliga ansvarsförhållanden, och det kan uppstå negativa beroendeförhållanden mellan beställare och kontrollaktörer. Det kan i sin tur försvaga tilliten till kontrollsystemet och skapa ekonomiska incitament som ökar risken för korruption. Riksdagen bör därför avslå propositionen i dessa delar.

För att få fram fler bostäder är det förvisso viktigt att förkorta ledtiderna och effektivisera processerna i byggandet. Vi anser dock inte att byggprocesserna ska effektiviseras på bekostnad av rättssäkerheten och den offentliga tillsynen. För oss är det viktigt att samhället även i fortsättningen har möjlighet att säkerställa kvalitet och säkerhet och att regelverket följs. I stället för att utvidga systemet med certifierade byggprojekteringsföretag bör regeringen därför återkomma med ett nytt förslag som kan effektivisera byggprocessen, minska onödig byråkrati och förkorta ledtiderna samtidigt som samhället behåller kontrollen över byggandet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:172 Effektiv och säker byggprocess:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

Följdmotionen

2025/26:3975 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett nytt förslag som effektiviserar byggprocesserna utan att rättssäkerheten, den offentliga tillsynen och kontrollsystemets oberoende försvagas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)¹

dels att 9 kap. 67, 69 och 87 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 9 kap. 67 § ska utgå,

dels att nuvarande 1 kap. 5 och 6 §§ och 10 kap. 12 och 13 §§ ska betecknas 1 kap. 12 och 13 §§ och 10 kap. 11 b och 11 c §§,

dels att 1 kap. 1 §, 8 kap. 14 och 25 §§, 9 kap. 68, 86 och 105 §§, 10 kap. 1, 5, 6, 8, 9 och 11 §§, de nya 11 b och 11 c §§, 14, 18, 19, 23, 23 a, 24, 27–32 och 34 §§, 11 kap. 1, 18, 19, 27, 34–37, 40 och 46 §§, 13 kap. 2 och 8 §§, 16 kap. 6, 9 och 11 §§, rubriken till 1 kap. och rubrikerna närmast före 10 kap. 5 §, 11 kap. 34 § och 16 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tjugosju nya paragrafer, 1 kap. 5–11 §§, 10 kap. 5 a–5 c, 8 a, 11 a–13 e och 40 §§, 11 kap. 17 a § och 13 kap. 3 a och 3 b §§, och närmast före 9 kap. 68 §, 10 kap. 8 a, 12 och 13 §§, 11 kap. 17 a § och 13 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse***1 kap. Syfte, innehåll och definitioner***Föreslagen lydelse***1 kap. Lagens syfte, innehåll och tillämpning**

1 §

I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande, *underhåll och kontroll av byggnadsverk*. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

5 §

Med certifieringsorgan eller kontrollorgan avses i denna lag ett organ som har ackrediterats för ändamålet att certifiera eller kontrollera enligt Europaparlamentets och rådets

¹ Senaste lydelse av

9 kap. 67 § 2025:974

9 kap. 69 § 2025:974

9 kap. 87 § 2025:974

rubriken närmast före 9 kap. 67 § 2025:974.

förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

6 §

Med certifikat avses i denna lag ett intyg eller annan handling som visar att en viss kvalitet eller kompetens som krävs enligt denna lag uppfylls och som har utfärdats

- 1. av ett certifieringsorgan, eller*
- 2. enligt motsvarande bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.*

7 §

Med byggbedömare avses i denna lag ett företag som

- 1. har ett kvalitetsledningssystem,*
- 2. har den lämplighet och den särskilda sakkunskap och erfarenhet som behövs i fråga om att uppfylla de krav som i lagen ställs på att en byggnad ska vara lämplig för sitt ändamål, tillgänglig och användbar och ha väsentliga tekniska egenskaper, och*
- 3. kan styrka sitt kvalitetsledningssystem och sin lämplighet, sakkunskap och erfarenhet med ett certifikat.*

8 §

Med kontrollansvarig avses i denna lag en fysisk person som

- 1. har den lämplighet, kunskap och erfarenhet som behövs för att kontrollera om en byggåtgärd, rivningsåtgärd eller markåtgärd utförs på rätt sätt,*
- 2. kan styrka sin lämplighet, kunskap och erfarenhet med ett certifikat, och*

3. har en självständig ställning i förhållande till den som utför den åtgärd som ska kontrolleras.

9 §

Med sakkunnig avses i denna lag en fysisk person som

1. har den lämplighet och den särskilda sakkunskap och erfarenhet som behövs i fråga om att kontrollera åtgärder inom dennes sakområde, och

2. kan styrka sin lämplighet, sakkunskap och erfarenhet med ett certifikat.

10 §

Med funktionskontrollant avses i denna lag en sakkunnig som har den särskilda sakkunskap och erfarenhet som behövs för att enligt lagen kontrollera funktionen hos en teknisk utrustning eller ett tekniskt system.

11 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till ett certifieringsorgan eller ett kontrollorgan överlämna frågor om

1. certifiering, och

2. kontroll av att föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2, 5 eller 6 § följs och att kraven enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/424 av den 9 mars 2016 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG uppfylls.

8 kap.

14 §²

Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

² Senaste lydelse 2011:335.

Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

En anordning för ett syfte som avses i 4 § första stycket 2–4, 6 eller 8, ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål.

En anordning för ett syfte som avses i 4 § första stycket 1–4, 6 eller 8, ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål.

25 §³

Om det med stöd av 16 kap. 11 § är särskilt föreskrivet att funktionen hos ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader enligt 4 § första stycket 3–6, ska byggnadens ägare se till att kontrollen görs av en *sakkunnig funktionskontrollant som är certifierad av någon som är ackrediterad för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.*

Om det med stöd av 16 kap. 11 § är särskilt föreskrivet att funktionen hos ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader enligt 4 § första stycket 3–6, ska byggnadens ägare se till att kontrollen görs av en funktionskontrollant.

9 kap.

Bygglovsprövningen när en byggbedömare används

68 §⁴

Om ett certifierat byggprojektteringsföretag har använts för projektering vid nybyggnad av ett sådant bostadshus som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 4, ska bygglov ges utan prövning av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 är uppfyllda. Detta gäller trots det som sägs i 56 § första stycket 4, 57 § första stycket 3 och 59 § 3.

Om en byggbedömare används för lovprövningen av nybyggnad som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 2, ska bygglov ges utan prövning av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 är uppfyllda. Detta gäller trots det som sägs i 56 § första stycket 4, 57 § första stycket 3 och 59 § 3.

³ Senaste lydelse 2022:1122.

⁴ Senaste lydelse 2025:974.

Lydelse enligt prop. 2025/26:142 Föreslagen lydelse

86 §⁵

En ansökan om lov eller förhandsbesked ska vara skriftlig och innehålla

1. fastighetens beteckning,
 2. byggherrens person- eller organisationsnummer, namn och adress,
 3. uppgift om vem, inklusive person- eller organisationsnummer och adress, som
 - a) används som byggbedömare för lovprövningen eller är avsedd att användas som byggbedömare för kontroll vid genomförandet, eller
 - b) föreslås som kontrollansvarig, om det behövs en kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 och 10 §§,
 4. uppgift om vem som certifierat de byggbedömare och kontrollansvariga som avses i 3,
 3. den tidpunkt då byggnads-, rivnings- eller markarbetena är avsedda att påbörjas,
 4. förslag på kontrollansvarig med uppgift om dennes person- eller organisationsnummer och adress, om det behövs en kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 och 10 §§,
 5. den tidpunkt då byggnads-, rivnings- eller markarbetena är avsedda att påbörjas,
 6. ett intyg från den byggbedömare som används vid lovprövningen om att kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 är uppfyllda, om sökanden önskar att bygglov med stöd av 68 § ska ges utan att de kraven ska prövas av byggnadsnämnden,
 7. de ritningar, beskrivningar och andra uppgifter som behövs för prövningen, och
 8. de handlingar som krävs för beslut om startbesked enligt 10 kap., om sökanden vill ge byggnadsnämnden förutsättningar att besluta om lov och startbesked samtidigt.
- En ansökan om bygglov ska också innehålla en kopia av ett beslut om skyddsrum enligt 3 kap. 1 § första stycket lagen (2026:000) om skyddsrum och skyddade utrymmen, om en underrättelse krävs enligt 3 kap. 2 § samma lag.

⁵ Senaste lydelse 2026:000.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*105 §⁶

Ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov ska innehålla

1. en upplysning om vilken giltighetstid lovet har,
 2. en upplysning om det ska finnas någon som är kontrollansvarig och i så fall vem eller vilka som är kontrollansvariga,
 3. en upplysning om att åtgärden inte får påbörjas förrän lovet har börjat gälla enligt 114 § och byggnadsnämnden har gett ett startbesked enligt 10 kap.,
 4. en upplysning om att en åtgärd som påbörjas innan beslutet fått laga kraft kan behöva återställas om beslutet ändras vid en överprövning, och
 5. de villkor och upplysningar som följer av 73, 81, 82, 83, 84 eller 92 § eller behövs i övrigt.
- Om ett bygglov avser nybyggnad eller tillbyggnad av en bostadsbyggnad i ett område som inte omfattas av en detaljplan ska beslutet, om det inte kan anses obehövt med hänsyn till bullersituationen, även innehålla beräknade värden för omgivningsbuller vid bostadsbyggnadens fasad och vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

2. en upplysning om vem som har använts som byggbedömare för lovprövningen och vem som är avsedd att användas som byggbedömare för kontroll vid genomförandet,

3. en upplysning om det ska finnas någon som är kontrollansvarig och i så fall vem eller vilka som är kontrollansvariga,

4. en upplysning om att åtgärden inte får påbörjas förrän lovet har börjat gälla enligt 114 § och byggnadsnämnden har gett ett startbesked enligt 10 kap.,

5. en upplysning om att en åtgärd som påbörjas innan beslutet fått laga kraft kan behöva återställas om beslutet ändras vid en överprövning, och

6. de villkor och upplysningar som följer av 73, 81, 82, 83, 84 eller 92 § eller behövs i övrigt.

10 kap.1 §⁷

Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. förutsättningar för att få påbörja vissa åtgärder och ta ett byggnadsverk i bruk,
2. aktsamhet vid bygg-, rivnings- och markåtgärder,
3. byggherrens *skyldighet att kontrollera genomförandet och ha en kontrollplan*,
4. kontrollansvariga och deras uppgifter,
3. byggherrens *ansvar*,
4. *kontrollplan, avfallshanteringsplan*, kontrollansvariga och deras uppgifter,

⁶ Senaste lydelse 2025:974.

⁷ Senaste lydelse 2024:943.

5. tekniskt samråd och startbesked innan åtgärderna påbörjas,

6. utstakning av en planerad byggnad, tillbyggnad eller anläggning,

7. byggnadsnämndens arbetsplatsbesök, och

8. slutsamråd och slutbesked i samband med att åtgärderna avslutas.

5. sakkunniga och deras uppgifter,

6. byggbedömare och deras uppgifter,

7. tekniskt samråd och startbesked innan åtgärderna påbörjas,

8. utstakning av en planerad byggnad, tillbyggnad eller anläggning,

9. byggnadsnämndens arbetsplatsbesök, och

10. slutsamråd och slutbesked i samband med att åtgärderna avslutas.

Byggherrens ansvar för kontrollen av genomförandet

Byggherrens ansvar

5 §

Byggherren *ska se till* att varje bygg-, rivnings- och markåtgärd som byggherren utför eller låter utföra *genomförs i enlighet med de krav som gäller för åtgärden enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. Om åtgärden är lov- eller anmälningspliktig, ska byggherren se till att den kontrolleras enligt den kontrollplan som byggnadsnämnden fastställer i startbeskedet.*

Byggherren *ansvarar för* att varje bygg-, rivnings- och markåtgärd som byggherren utför eller låter utföra, *och den projektering som ligger till grund för åtgärden, uppfyller de krav som gäller för åtgärden enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.*

5 a §

Byggherren ska se till att en åtgärd som är lov- eller anmälningspliktig kontrolleras enligt den kontrollplan och den avfallshanteringsplan som byggnadsnämnden fastställer i startbeskedet.

5 b §

Om det är uppenbart för byggherren att en byggbedömare som använts för lovprövningen har åsidosatt sina uppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 §, ska byggherren meddela det till byggnadsnämnden.

5 c §

Om sådana uppgifter om byggherren, byggbedömare, kontrollansvariga eller certifierare som avses i 9 kap. 86 § 2–4 ändras eller kompletteras efter att ansökan kommit in till byggnadsnämnden, ska byggherren utan dröjsmål se till att de ändrade eller nya uppgifterna lämnas till nämnden.

6 §⁸

Byggherren ska se till att det finns en plan för kontrollen av en sådan åtgärd som avses i 3 § (kontrollplan) med uppgifter om

- 1. vilka kontroller som ska göras och vad kontrollerna ska avse,*
- 2. vem som ska göra kontrollerna,*
- 3. vilka anmälningar som ska göras till byggnadsnämnden,*
- 4. vilka arbetsplatsbesök som byggnadsnämnden bör göra och när besöken bör ske,*
- 5. vilka byggprodukter som kan återanvändas och hur dessa ska tas om hand, och*
- 6. vilket avfall som åtgärden kan ge upphov till och hur avfallet ska tas om hand, särskilt hur man avser att möjliggöra*
 - a) materialåtervinning av hög kvalitet, och*
 - b) avlägsnande och säker hantering av farliga ämnen.*

I fråga om en sådan åtgärd som avses i 3 § ska byggherren se till att det finns en plan för att kontrollera utförandet av åtgärden. Kravet på kontrollplan gäller inte utförande som omfattas av en byggbedömares kontroll.

Kontrollplanen ska innehålla uppgifter om

- 1. vilka kontroller som ska göras och vilka krav som kontrollerna ska avse,*
- 2. vem som ska göra kontrollerna och hur de ska utföras,*
- 3. vilka anmälningar som ska göras till byggnadsnämnden, och*

⁸ Senaste lydelse 2025:974.

4. vilka arbetsplatsbesök som byggnadsnämnden bör göra och när besöken bör ske.

8 §⁹

Av kontrollplanen ska det framgå i vilken omfattning kontrollen ska utföras

1. inom ramen för byggherrens dokumenterade egenkontroll, eller
2. av någon som har särskild sakkunskap och erfarenhet i fråga om sådana åtgärder som kontrollen avser (sakkunnig) och som kan styrka sin sakkunnighet med ett certifikat som har utfärdats av ett organ som har ackrediterats för detta ändamål enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller av någon som uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
2. av en sakkunnig.

Vid bedömningen av behovet av sakkunnigkontroll ska särskild hänsyn tas till risken för att allvarliga personskador eller störningar för samhället eller miljön kan uppkomma om åtgärden eller byggnadsverket inte uppfyller föreskrivna krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 16 kap. 11 § 3 meddela föreskrifter om att en åtgärd ska kontrolleras av en sakkunnig (obligatorisk sakkunnigkontroll).

Avfallshanteringsplan

8 a §

Byggherren ska se till att det finns en plan för kontrollen av det avfall som uppkommer vid en åtgärd som

⁹ Senaste lydelse 2022:1122.

avses i 3 § (avfallshanteringsplan) med uppgifter om

1. vilka byggprodukter som kan återanvändas och hur dessa ska tas om hand, och

2. vilket avfall som åtgärden kan ge upphov till och hur avfallet ska tas om hand, särskilt hur byggherren avser att möjliggöra

a) materialåtervinning av hög kvalitet, och

b) att farliga ämnen hanteras och avlägsnas på ett säkert sätt.

Kravet på avfallshanteringsplan gäller inte om det är uppenbart att det saknas behov av en sådan plan.

9 §¹⁰

För den kontroll som *avses i 5 §* ska det finnas en eller flera kontrollansvariga som

1. har den kunskap, erfarenhet och lämplighet som behövs för uppgiften och kan styrka detta med ett bevis om certifiering, och

2. har en självständig ställning i förhållande till den som utför den åtgärd som ska kontrolleras.

Om det finns flera kontrollansvariga, ska byggherren se till att någon av dem samordnar de kontrollansvarigas uppgifter.

Den certifiering som avses i första stycket 1 ska vara gjord av någon som har ackrediterats för detta ändamål enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller av någon som uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Certifieringen ska vara tidsbegränsad och avse ett visst slag av arbete.

För den kontroll som *omfattas av en kontrollplan eller avfallshanteringsplan* ska det finnas en eller flera kontrollansvariga.

¹⁰ Senaste lydelse 2022:1122. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

11 §¹¹

En kontrollansvarig ska

1. biträda byggherren med att upprätta förslag till den kontrollplan som krävs enligt 6 §, och med att identifiera avfall och återanvändbara byggprodukter som bygg- och rivningsåtgärderna kan ge upphov till,

2. se till att kontrollplanen och gällande bestämmelser och villkor för åtgärderna följs samt att nödvändiga kontroller utförs,

3. vid avvikelser från föreskrifter och villkor som avses i 2 informera byggherren och vid behov meddela byggnadsnämnden,

4. närvara vid tekniska samråd, besiktningar och andra kontroller samt vid byggnadsnämndens arbetsplatsbesök,

5. överlämna protokoll från arbetsplatsbesök till den eller de sakkunniga,

5. dokumentera sina byggplatsbesök och notera iakttagelser som kan vara av värde vid utvärderingen inför slutbeskedet,

6. dokumentera sina byggplatsbesök och notera iakttagelser som kan vara av värde vid utvärderingen inför slutbeskedet,

6. avge ett utlåtande till byggherren och byggnadsnämnden som underlag för slutbesked, och

7. lämna ett eget utlåtande, tillsammans med eventuella sakkunnigutlåtanden, till byggherren och byggnadsnämnden som underlag för slutbesked, och

7. om den kontrollansvariga lämnar sitt uppdrag, meddela detta till byggnadsnämnden.

8. om den kontrollansvarige lämnar sitt uppdrag, meddela detta till byggnadsnämnden.

11 a §

En kontrollansvarig får inte användas för kontroll av en åtgärd som omfattas av obligatorisk sakkunnigkontroll, om han eller hon tidigare har varit delaktig i projektet.

12 §

Om en kontrollansvarig inte utför sina uppgifter enligt 11 §, ska byggherren omedelbart *underrätta* byggnadsnämnden. *Om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag, ska byggherren föreslå en ny kontrollansvarig.*

11 b §

Om en kontrollansvarig inte utför sina uppgifter enligt 11 §, ska byggherren omedelbart *meddela det till* byggnadsnämnden.

13 §

Om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag ska byggnadsnämnden utse en ny *kontrollansvarig*.

11 c §

Om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag, ska *byggherren föreslå och byggnadsnämnden utse en ny.*

¹¹ Senaste lydelse 2020:603.

Sakkunniga**12 §**

En sakkunnig ska

1. kontrollera ett arbete utifrån de krav som gäller för åtgärden,

2. utan dröjsmål meddela den som är kontrollansvarig om en åtgärd på ett betydande sätt avviker från de krav som gäller för åtgärden, och

3. efter slutförd kontroll upprätta ett utlåtande och lämna det till den som är kontrollansvarig.

12 a §

En sakkunnig får inte kontrollera ett arbete som han eller hon själv har varit delaktig i. I fråga om kontroll av sådana egenskapskrav som avses i 8 kap. 4 § första stycket 1, 2 och 4 får den sakkunnige inte vara anställd hos, närstående till eller i beroendeställning till byggherren, den som projekterar eller den som utför de åtgärder som kontrollen avser.

12 b §

En sakkunnig som lämnar sitt uppdrag ska meddela det till byggherren, till den som är kontrollansvarig och till byggnadsnämnden.

12 c §

Om en sakkunnig åsidosätter sina skyldigheter, ska byggherren omedelbart meddela det till byggnadsnämnden.

12 d §

Om en sakkunnig har lämnat sitt uppdrag, ska byggherren föreslå och byggnadsnämnden utse en ny.

Byggbedömare för kontroll vid genomförandet**13 §**

En byggbedömare får användas för kontroll vid genomförandet av nybyggnad som omfattas av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 2. En byggbedömare får dock inte användas om någon åtgärd vid genomförandet omfattas av obligatorisk sakkunnigkontroll.

13 a §

En byggbedömare som används för kontroll vid genomförandet ska

1. mot bakgrund av en riskbedömning ta fram en skriftlig beskrivning av vad som ska kontrolleras, vilka besök och andra kontroller som ska genomföras och vem som ska utföra kontrollerna,

2. se till att kontrollerna utförs av någon som har kompetens för uppgiften och är självständig i förhållande till den som utför åtgärden,

3. dokumentera de besök och andra kontroller som byggbedömaren ansvarar för,

4. informera byggherren om avvikelser från de krav som gäller för åtgärden och vid behov meddela byggnadsnämnden det,

5. delta vid tekniskt samråd och slutsamråd, och

6. som underlag för slutbesked lämna en skriftlig redogörelse för de kontroller som byggbedömaren har ansvarat för och ett intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.

13 b §

Om byggbedömaren får kännedom om sådana förhållanden som kan föranleda förbud enligt 11 kap. 30 §, ska byggbedömaren utan

dröjsmål meddela det till byggnadsnämnden.

13 c §

Om byggbedömaren avsäger sig sitt uppdrag eller upphör att vara certifierad, ska byggbedömaren omedelbart meddela det till byggherren och byggnadsnämnden och ange skälen för detta.

13 d §

Om byggbedömarens uppdrag avbryts eller byggbedömaren inte utför sina uppgifter, ska byggherren omedelbart meddela det till byggnadsnämnden.

13 e §

Om det till följd av en sådan omständighet som avses i 13 c eller 13 d § inte finns en byggbedömare vid genomförandet av en åtgärd, ska byggnadsnämnden kalla till det samråd som behövs för det fortsatta genomförandet.

14 §¹²

I fråga om sådana åtgärder som avses i 3 § ska byggnadsnämnden utan dröjsmål efter att lov har getts eller anmälan har kommit in kalla till ett sammanträde för tekniskt samråd, om

1. det krävs en kontrollansvarig enligt det som följer av 9 och 10 §§,
2. ett sådant samråd inte är uppenbart obehövt, eller
3. byggherren har begärt ett sådant samråd.

Kallelsen ska vara skriftlig och skickas till byggherren och den eller dem som är kontrollansvariga. Kallelsen ska också skickas till dem i övrigt som enligt detta kapitel ska ges tillfälle att delta i samrådet eller som enligt byggnadsnämndens bedömning bör ges tillfälle att delta.

Kallelsen ska vara skriftlig och skickas till byggherren och den eller dem som är kontrollansvariga eller byggbedömare. Kallelsen ska också skickas till dem i övrigt som enligt detta kapitel ska ges tillfälle att delta i samrådet eller som enligt byggnadsnämndens bedömning bör ges tillfälle att delta.

¹² Senaste lydelse 2025:974.

18 §¹³

Byggherren ska senast *vid* det tekniska samrådet till byggnadsnämnden lämna

1. ett förslag till en sådan kontrollplan som krävs enligt 6 §, samt

2. de tekniska handlingar som, utöver ansökningshandlingarna enligt 9 kap. 86 §, krävs för att byggnadsnämnden ska kunna pröva frågan om startbesked.

Om ett certifierat byggprojektteringsföretag som avses i 9 kap. 67 § har använts för projektering och byggherren önskar att startbesked med stöd av 23 a § ska ges utan att vissa krav ska prövas, ska byggherren senast vid det tekniska samrådet dessutom lämna en uppgift om vilket företag som har använts.

Första stycket 1 gäller inte sådana åtgärder som byggnadsnämnden, med stöd av 6 a §, har beslutat att det inte behövs någon kontrollplan för.

Byggherren ska senast *fem arbetsdagar före* det tekniska samrådet, *eller inom den tidsfrist som byggnadsnämnden bestämmer*, till nämnden lämna

1. förslag till den kontrollplan och avfallshanteringsplan som krävs enligt detta kapitel, och

19 §¹⁴

Vid det tekniska samrådet ska man gå igenom

1. arbetets planering och organisation,

2. byggherrens förslag till kontrollplan och de handlingar i övrigt som byggherren har gett in,

3. hur identifieringen av avfall och återanvändbara byggprodukter har gjorts,

4. behovet av att byggnadsnämnden gör arbetsplatsbesök eller av andra tillsynsåtgärder,

5. behovet av ett färdigställandeskydd,

Det tekniska samrådet ska behandla följande frågor:

1. arbetets planering och organisation och användning av byggbedömare,

2. byggherrens förslag till kontrollplan och avfallshanteringsplan och de handlingar i övrigt som byggherren har lämnat,

3. behovet av sakkunnigkontroll,

4. hur identifieringen av avfall och återanvändbara byggprodukter har gjorts,

5. behovet av att byggnadsnämnden gör arbetsplatsbesök eller av andra tillsynsåtgärder,

6. behovet av ett färdigställandeskydd,

¹³ Senaste lydelse 2025:974. Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena tas bort.

¹⁴ Senaste lydelse 2020:603.

- 6. behovet av utstakning,
- 7. byggnadsnämndens behov av ytterligare handlingar inför beslut om kontrollplan eller startbesked, och
- 8. behovet av ytterligare sammanträden.

- 7. behovet av utstakning,
- 8. byggnadsnämndens behov av ytterligare handlingar inför beslut om kontrollplan, *avfallshanteringsplan* eller startbesked, och
- 9. behovet av ytterligare sammanträden.

Om en byggbedomare används och byggnadsnämnden anser det lämpligt, får nämnden bestämma att det tekniska samrådet inte ska behandla frågor som omfattas av byggbedomarens ansvar eller att samrådet i de frågorna ska ersättas av en skriftlig kommunikation.

Lydelse enligt prop. 2025/26:142

Föreslagen lydelse

23 §¹⁵

Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt startbesked godkänna att en åtgärd som avses i 3 § 1 får påbörjas, om

1. åtgärden kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

2. ett bevis om att det finns ett färdigställandeskydd som avses i 16 § har visats upp för nämnden, om det krävs ett sådant skydd,

3. en kopia av ett beslut om skyddsrum enligt 3 kap. 1 § första stycket lagen (2026:000) om skyddsrum och skyddade utrymmen har visats upp för nämnden, om en underrättelse krävs enligt 3 kap. 2 § samma lag och ett sådant beslut inte har visats upp tidigare,

4. en redovisning av alternativa energiförsörjningssystem har visats upp för nämnden, om en sådan redovisning krävs enligt 23 § lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader, och

5. de villkor som har uppställts enligt 4 kap. 14 § eller 9 kap. 83 § är uppfyllda.

Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt startbesked godkänna att en åtgärd som avses i 3 § får påbörjas. *Startbesked får ges endast efter prövning av byggherrens förslag till kontrollplan och avfallshanteringsplan, behovet av sakkunnigkontroll och det som har framkommit vid det tekniska samrådet eller annars vid handläggningen av ärendet.*

¹⁵ Senaste lydelse 2026:000.

Startbesked ska ges om

1. åtgärden kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

2. ett bevis om att det finns ett färdigställandeskydd som avses i 16 § har visats upp för nämnden, om det krävs ett sådant skydd,

3. en kopia av ett beslut om skyddsrum enligt 3 kap. 1 § första stycket lagen (2026:000) om skyddsrum och skyddade utrymmen har visats upp för nämnden, om en underrättelse krävs enligt 3 kap. 2 § samma lag och ett sådant beslut inte har visats upp tidigare,

4. en redovisning av alternativa energiförsörjningssystem har visats upp för nämnden, om en sådan redovisning krävs enligt 23 § lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader, och

5. de villkor som har ställts enligt 4 kap. 14 § eller 9 kap. 83 § är uppfyllda.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*23 a §¹⁶

Om ett certifierat byggprojekt-
ingsföretag som avses i 9 kap. 67 §
har använts för projektering vid ny-
byggnad av ett sådant bostadshus
som framgår av föreskrifter som
har meddelats med stöd av 16 kap.
9 § 4, ska startbesked enligt 23 §
första stycket 1 ges utan prövning
av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3
och 4 § är uppfyllda. Detta gäller
trots det som sägs i 23 § första
stycket 1.

Om en byggbedömare har använts
för prövningen av lov eller för kont-
roll vid genomförandet av en åtgärd
som avser en sådan nybygg-
nad som avses i föreskrifter som
har meddelats med stöd av 16 kap.
9 § 2, ska startbeskedet i frågor
som omfattas av byggbedömarens
ansvar ges utan prövning av om
kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 och 4 §
är uppfyllda.

24 §¹⁷

I ett startbesked ska byggnadsnämnden

1. fastställa den kontrollplan som
ska gälla för åtgärderna enligt

1. fastställa den kontrollplan och
den avfallshanteringsplan som ska

¹⁶ Senaste lydelse 2025:974.

¹⁷ Senaste lydelse 2025:974.

byggherrens förslag och det som kommit fram i det tekniska samrådet eller annars i handläggningen av ärendet, med uppgift om vem eller vilka som är sakkunniga eller kontrollansvariga,

gälla för åtgärderna, med uppgift om vem eller vilka som är sakkunniga eller kontrollansvariga,

2. bestämma villkor för att få påbörja åtgärderna, om sådana villkor behövs,

3. bestämma villkor och ungefärlig tidpunkt för utstakning, om utstakning behövs,

4. bestämma vilka handlingar som ska lämnas till nämnden inför beslut om slutbesked,

5. ge upplysningar om krav enligt annan lagstiftning, i den mån sådana upplysningar behövs, och

6. ange vid vilken tidpunkt som åtgärderna får påbörjas om de enligt 9 kap. 81 eller 82 § inte får påbörjas direkt eller om beslutet om lov för åtgärderna enligt 9 kap. 114 § ska gälla först när det har fått laga kraft.

Om en byggbedömare används för kontroll vid genomförandet, ska det i startbeskedet inte fastställas någon kontrollplan för kontroll som omfattas av byggbedömarens ansvar.

27 §¹⁸

Efter ett startbesked enligt 23 eller 23 c § ska byggnadsnämnden minst en gång under arbetets gång besöka den plats där åtgärderna genomförs, om

1. startbeskedet har föregåtts av ett tekniskt samråd, och
2. ett arbetsplatsbesök inte kan anses obehövt.

Ett arbetsplatsbesök ska alltid göras, om startbeskedet avser ett stort eller komplicerat byggprojekt eller om byggnadsnämnden och byggherren vid det tekniska samrådet har kommit överens om ett arbetsplatsbesök.

Om en byggbedömare används för kontroll vid genomförandet krävs dock inte att byggnadsnämnden gör något arbetsplatsbesök.

28 §

Byggnadsnämnden ska vid ett arbetsplatsbesök gå igenom hur genomförda åtgärder förhåller sig till de krav som gäller enligt lovet, kontrollplanen, avfallshanteringsplanen, startbeskedet och de villkor som har beslutats.

Byggnadsnämnden ska föra protokoll över arbetsplatsbesöket. Protokollet ska skickas till byggherren och den kontrollansvarige.

¹⁸ Senaste lydelse 2025:974.

29 §

Byggnadsnämnden får besluta om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen, om

1. sådana villkor behövs för att uppfylla kraven enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och
2. behovet av villkoren inte kunde förutses när startbeskedet gavs.

Om en byggbedömare används får kompletterande villkor inte avse utformningskrav enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 eller tekniska egenskapskrav enligt 8 kap. 4 §.

30 §

I samband med att byggåtgärder som har omfattats av ett tekniskt samråd avslutas ska byggnadsnämnden kalla till ett sammanträde för slutsamråd, om det inte är uppenbart obehövligt.

Byggnadsnämnden ska i samband med att byggåtgärder avslutas kalla till ett slutsamråd, om

1. åtgärden har omfattats av ett tekniskt samråd, eller
2. en byggbedömare används.

Slutsamråd behövs inte om det är uppenbart obehövligt.

31 §

En kallelse enligt 30 § ska vara skriftlig och skickas till

1. byggherren,
2. den eller de kontrollansvariga, och
3. övriga som enligt byggnadsnämnden bör ges tillfälle att delta.

2. den eller dem som är kontrollansvariga, sakkunniga eller byggbedömare, och

32 §

Slutsamrådet ska normalt hållas på den plats där byggåtgärderna har genomförts. Vid slutsamrådet ska följande gås igenom:

1. hur kontrollplanen, andra villkor i startbeskedet och kompletterande villkor har följts,

Slutsamrådet ska normalt hållas på den plats där byggåtgärderna har genomförts. Slutsamrådet ska behandla

1. hur kontrollplanen, avfallshanteringsplanen och andra villkor som fastställts i startbeskedet har följts och hur kompletterande villkor har följts,

2. avvikelser från de krav som gäller för åtgärderna,
3. den kontrollansvariges utlåtande enligt 11 § 6,

3. utlåtanden från kontrollansvariga och sakkunniga och byggbedömarens redogörelse för genomförd kontroll,

4. den kontrollansvariges och byggnadsnämndens dokumentation över besök på byggarbetsplatsen och annan dokumentation över arbetets utförande,

5. behov av andra åtgärder, och
6. förutsättningarna för ett slutbesked.

5. behov av *avslutande besiktning eller* andra åtgärder, och
6. förutsättningarna för ett slutbesked, *inklusive byggbedömarens intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.*

34 §¹⁹

Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt slutbesked godkänna att en eller flera åtgärder som avses i 3 § ska anses slutförda och, i fråga om byggåtgärder, att byggnadsverket får tas i bruk, om

1. *byggherren har* visat att alla krav som gäller för åtgärderna enligt lovet, kontrollplanen, startbeskedet *eller beslut om* kompletterande villkor är uppfyllda,

2. *byggherren har* visat att *denne har gett in* en klimatdeklaration enligt lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader eller gjort sannolikt att det inte *finns någon skyldighet att ge in* en klimatdeklaration, och

3. *nämnden inte har funnit skäl att ingripa enligt 11 kap.*

Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt slutbesked godkänna att en eller flera åtgärder som avses i 3 § ska anses *vara* slutförda och, i fråga om byggåtgärder, att byggnadsverket får tas i bruk, om *byggherren har*

1. visat att alla krav som gäller för åtgärderna enligt lovet, kontrollplanen, *avfallshanteringsplanen*, startbeskedet *och* kompletterande villkor är uppfyllda,

2. visat att en klimatdeklaration *för byggnadsverket har lämnats in* enligt lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader eller gjort sannolikt att det inte *krävs* en klimatdeklaration, och

3. *lämnat in byggbedömarens redogörelse för genomförda kontroller och ett intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.*

Om en byggbedömare används ska byggnadsnämnden inte pröva om utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.

Byggnadsnämnden ska inte ge slutbesked om nämnden har funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. och den brist som föranlett ingripandet inte är åtgärdad.

¹⁹ Senaste lydelse 2025:974.

40 §

Ett slutbesked hindrar inte ett ingripande enligt 11 kap. 5 §, om det senare visar sig att ett krav inte är uppfyllt.

11 kap.1 §²⁰

Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. tillsynen allmänt, möjlighet att få ett ingripandebesked samt skyldighet att ge tillträde och lämna upplysningar för tillsynen,
2. tillsynen över kommunala beslut,
3. förelägganden som behövs för att regler, domar och beslut ska följas,
4. genomförande på den försumliges bekostnad och förbud mot fortsatt arbete eller användning av byggnadsverk,
5. ingripanden mot kontrollanter, 5. ingripanden mot kontrollanter, certifierade byggprojekteringsförebyggbedömare, kontrollansvariga tag och kontrollansvariga, och sakkunniga,
6. att förelägganden och förbud får förenas med vite eller ska genomföras omedelbart,
7. handräckning,
8. anteckningar av förelägganden och förbud i fastighetsregistret samt verkan av förelägganden och förbud vid ägarbyte,
9. byggsanktionsavgifter,
10. överlåtelse av egendom efter en överträdelse,
11. tystnadsplikt, och
12. avgift vid tillsyn.

Kontrollförelägganden

17 a §

Om det behövs för att säkerställa att det krav på underhåll som gäller enligt 8 kap. 14 § uppfylls, får byggnadsnämnden förelägga byggnadsverkets ägare eller nyttjanderätts-havare att se till att byggnadsverket kontrolleras och att resultatet av kontrollen redovisas (kontrollföreläggande). Föreläggandet får endast omfatta de tekniska egenskapskrav som avses i 8 kap. 4 § första stycket 1, 2 eller 4.

Byggnadsnämnden ska i föreläggandet ange

1. vad som ska kontrolleras,

²⁰ Senaste lydelse 2022:1084.

2. vilken kunskap och erfarenhet som krävs för att utföra kontrollen,
3. när resultatet av kontrollen ska redovisas för nämnden, och
4. att om en brist upptäcks vid kontrollen ska ägaren eller nyttjanderättshavaren redovisa vad den avser att göra för att åtgärda bristen och när bristen kommer att vara åtgärdad.

18 §²¹

Om det brister i underhållet av ett byggnadsverk, får byggnadsnämnden uppdra åt en sakkunnig att utreda behovet av underhållsåtgärder. Innan nämnden beslutar om ett sådant uppdrag, ska nämnden i ett föreläggande ge byggnadsverkets ägare tillfälle att inom en viss tid ge synpunkter på uppdraget och på frågan om vem som ska betala kostnaderna för uppdraget.

Den sakkunnige ska vara certifierad enligt 10 kap. 8 § 2.

19 §²²

Om en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande).

Om en byggherre, byggbedömare, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande).

Förelägganden om att avhjälpa ett sådant hinder som avses i 8 kap. 2 § andra stycket eller 8 kap. 12 § andra stycket ska riktas mot den som har rådighet över hindret. Om inte annat visas ska det anses vara ägaren av byggnaden respektive den allmänna platsens huvudman.

27 §

Om ett föreläggande enligt 17 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att på ägarens bekostnad låta upprätta de ritningar och beskrivningar samt vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att pröva frågan om lov.

När den tid för synpunkter som har angetts i ett föreläggande enligt 18 § har gått ut, får byggnadsnämnden uppdra åt en sakkunnig att på ägarens bekostnad utreda behovet av underhållsåtgärder.

²¹ Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

²² Senaste lydelse 2022:909.

Om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Byte av och ingripande mot funktionskontrollant, certifierat byggprojekteringsföretag eller kontrollansvarig

Om byggnadsnämnden finner att en funktionskontrollant *som avses i 8 kap. 25 §* har åsidosatt sina skyldigheter, får nämnden besluta att en annan funktionskontrollant ska utses.

Nämnden ska anmäla sitt beslut till den som har certifierat kontrollanten.

34 §

Om ett föreläggande enligt 17 a, 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Byte av och ingripande mot byggbedömare, kontrollansvariga, sakkunniga och funktionskontrollanter

Om byggnadsnämnden finner att en funktionskontrollant har åsidosatt sina skyldigheter, får nämnden besluta att en annan funktionskontrollant ska utses.

34 a §²³

Om byggnadsnämnden bedömer att *ett certifierat byggprojekteringsföretag som avses i 9 kap. 67 § vid projekteringen* har gjort en uppenbar felbedömning av kraven i 8 kap. 1 § 1 eller 3 eller 4 §, eller bedömer att *företaget* av något annat skäl är *olämpligt* för sin uppgift, ska nämnden underrätta den som har certifierat *företaget* om detta.

Om byggnadsnämnden bedömer att *en byggbedömare* har gjort en uppenbar felbedömning av kraven i 8 kap. 1 § 1 eller 3 eller 4 §, eller bedömer att *byggbedömaren* av något annat skäl är *olämplig* för sin uppgift, ska nämnden underrätta den som har certifierat *byggbedömaren* om detta.

35 §

Om byggnadsnämnden finner att en kontrollansvarig *som avses i 10 kap. 9 §* har åsidosatt sina skyldigheter enligt 10 kap. 11 §, ska nämnden

1. entlediga den kontrollansvarige från sitt uppdrag och underrätta *den som har certifierat den kontrollansvarige* om beslutet, och

2. efter förslag från byggherren besluta om en ny kontrollansvarig.

Om byggnadsnämnden finner att en kontrollansvarig *eller sakkunnig* har åsidosatt sina skyldigheter enligt *denna lag*, ska nämnden

1. entlediga den kontrollansvarige *eller sakkunnige* från sitt uppdrag och underrätta *certifieringsorganet* om beslutet, och

2. efter förslag från byggherren besluta om en ny kontrollansvarig *eller sakkunnig*.

²³ Senaste lydelse 2025:974.

36 §²⁴

Om en kontrollansvarig har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får *den som har certifierat den kontrollansvarige* återkalla certifieringen. *Motsvarande gäller i fråga om ett certifierat byggprojekt- ingsföretag.*

Om en *byggbedömare*, kontrollansvarig, *sakkunnig eller funktionskontrollant* har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får *certifieringsorganet* återkalla certifieringen.

37 §²⁵

Ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26 b eller 26 c § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32 a eller 33 § får förenas med vite.

Ett föreläggande enligt *17 a*, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26 b eller 26 c § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32 a eller 33 § får förenas med vite.

Vitet får inte förvandlas till fängelse.

Frågor om utdömande av vite prövas av mark- och miljödomstol.

40 §

Den myndighet som beslutar om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § ska genast skicka sitt beslut till inskrivningsmyndigheten.

Den myndighet som beslutar om ett föreläggande enligt *17 a*, 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § ska genast skicka sitt beslut till inskrivningsmyndigheten.

46 §

Om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § har riktats mot fastighetens ägare och fastigheten därefter byter ägare, gäller föreläggandet eller förbudet i stället mot den nya ägaren.

Om ett föreläggande enligt *17 a*, 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § har riktats mot fastighetens ägare och fastigheten därefter byter ägare, gäller föreläggandet eller förbudet i stället mot den nya ägaren.

13 kap.2 §²⁶

Kommunala beslut enligt denna lag får inte överklagas i den del de avser

1. avbrytande av ett planarbete,
2. planbesked enligt 5 kap. 2 §,
3. andra frågor om gatukostnader än de som avses i 1 § 6,
4. förlängd handläggningstid enligt 9 kap. 99 §,
5. behovet av kontrollplan, kontrollansvarig, *särskilt* sakkunnig, tekniskt samråd eller slutsamråd,
5. behovet av kontrollplan, *avfallshanteringsplan*, kontrollansvarig, sakkunnig, tekniskt samråd eller slutsamråd,

²⁴ Senaste lydelse 2022:1084.

²⁵ Senaste lydelse 2022:1122.

²⁶ Senaste lydelse 2025:974.

6. ingripandebesked enligt 11 kap. 7 §, eller

7. en fråga som redan är avgjord genom en detaljplan, områdesbestämmelser eller ett förhandsbesked.

Att tvister rörande gatukostnader prövas av mark- och miljödomstol framgår av 15 kap. 10 §.

Beslut enligt 3 kap. 9 § andra stycket eller 5 kap. 11 a § tredje stycket om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas får inte överklagas särskilt.

Överklagande av certifierings- eller kontrollorgans beslut

3 a §

Ett certifieringsorgans beslut i fråga om certifiering får överklagas till Boverket.

3 b §

Ett kontrollorgans beslut i fråga om besiktning av en motordriven anordning får överklagas till länsstyrelsen i det län där besiktningen ägt rum.

8 §²⁷

Bestämmelser om vem som får överklaga beslut som avses i 2 a, 3, 5 och 6 §§ finns i 42 § förvaltningslagen (2017:900).

En bestämmelse om vem som får överklaga beslut finns i 42 § förvaltningslagen (2017:900).

Bestämmelsen i 42 § förvaltningslagen ska tillämpas i fråga om överklaganden av beslut som avses i 3 a och 3 b §§.

16 kap.

6 §²⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som krävs för att en byggprodukt enligt 8 kap. 19 § ska anses lämplig för att ingå i ett byggnadsverk,

2. märkning av byggprodukter enligt 8 kap. 21 § 3 som förutsättning för att de ska få släppas ut på marknaden och användas,

2. märkning av byggprodukter enligt 8 kap. 21 § 2 som förutsättning för att de ska få släppas ut på marknaden och användas,

3. typgodkännanden och tillverkningskontroll enligt 8 kap. 22 och 23 §§,

4. att en byggprodukt måste vara typgodkänd enligt 8 kap. 22 § för att få användas i ett byggnadsverk,

²⁷ Senaste lydelse 2018:845.

²⁸ Senaste lydelse 2024:24.

5. på vilket eller vilka språk handlingar och information inom denna lags tillämpningsområde ska tillhandahållas, när krav på tillhandahållande är en följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen,

6. sådan ersättning som anges i 11 kap. 8 b och 8 c §§,

7. avgift vid tillsyn enligt 11 kap. 66 §, och

8. villkor för att släppa ut och tillhandahålla byggprodukter som kommer i kontakt med dricksvatten på marknaden.

Föreskrifter enligt första stycket 4 får endast avse typgodkännanden som behövs till skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa.

**Föreskrifter om
funktionskontrollanter,
certifierade
byggprojekteringsföretag,
kontrollansvariga och
sakkunniga**

**Föreskrifter om
certifieringsorgan,
byggbedömare,
kontrollansvariga, sakkunniga
och funktionskontrollanter**

9 §²⁹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om funktionskontrollanter enligt 8 kap. 25 §,

2. föreskrifter om vad som i fråga om kunskap, erfarenhet och certifiering krävs av sådana byggprojekteringsföretag, kontrollansvariga och sakkunniga som avses i 9 kap. 67 § och 10 kap.,

3. de föreskrifter i övrigt om kontrollansvariga och sakkunniga som behövs utöver bestämmelserna i 10 kap. 9–13 §§, och

4. föreskrifter om vilka bostadshus som ska omfattas av 9 kap. 67 och 68 §§ och 10 kap. 23 a §.

1. föreskrifter om vad som i fråga om kunskap, erfarenhet, lämplighet och certifiering krävs av byggbedömare, kontrollansvariga, sakkunniga och funktionskontrollanter,

2. föreskrifter om vilka nybyggnader som ska omfattas av 9 kap. 68 § och 10 kap. 23 a §,

3. föreskrifter om vad som krävs av certifieringsorgan som utfärdar certifiering för byggbedömare, och

4. föreskrifter om vilka handlingar för arkivering som ska lämnas inför slutbesked när en byggbedömare används.

11 §³⁰

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. kontroll av att föreskrifter som har meddelats med stöd av 2, 5 eller 6 § följs, och

1. kontroll av att föreskrifter som har meddelats med stöd av 2, 5 eller 6 § följs,

²⁹ Senaste lydelse 2025:974.

³⁰ Senaste lydelse 2018:59.

2. kontroll av att kraven enligt förordning (EU) 2016/424 uppfylls.

2. kontroll av att kraven enligt förordning (EU) 2016/424 uppfylls, *och*

3. obligatorisk sakkunnigkontroll av åtgärder och byggnadsverk.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Bestämmelserna om kontrollplan i 10 kap. 6 § ska tillämpas i sin äldre lydelse i fråga om åtgärder för vilka ansökan om lov eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

Reservation 1 (förslagspunkt 2)

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:900) om plan- och bygglagen

Regeringens förslag

Reservanternas förslag

9 kap.

105 §

Ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov ska innehålla

1. en upplysning om vilken giltighetstid lovet har,
2. en upplysning om vem som har använts som byggbedömare för lovprövningen *och vem som är avsedd att användas som byggbedömare för kontroll vid genomförandet,*
2. en upplysning om vem som har använts som byggbedömare för lovprövningen,
3. en upplysning om det ska finnas någon som är kontrollansvarig och i så fall vem eller vilka som är kontrollansvariga,
4. en upplysning om att åtgärden inte får påbörjas förrän lovet har börjat gälla enligt 114 § och byggnadsnämnden har gett ett startbesked enligt 10 kap.,
5. en upplysning om att en åtgärd som påbörjas innan beslutet fått laga kraft kan behöva återställas om beslutet ändras vid en överprövning, och
6. de villkor och upplysningar som följer av 73, 81, 82, 83, 84 eller 92 § eller behövs i övrigt.

Om ett bygglov avser nybyggnad eller tillbyggnad av en bostadsbyggnad i ett område som inte omfattas av en detaljplan ska beslutet, om det inte kan anses obehövligt med hänsyn till bullersituationen, även innehålla beräknade värden för omgivningsbuller vid bostadsbyggnadens fasad och vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

10 kap.

1 §

Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. förutsättningar för att få påbörja vissa åtgärder och ta ett byggnadsverk i bruk,
2. aktsamhet vid bygg-, rivnings- och markåtgärder,
3. byggherrens ansvar,

4. kontrollplan, avfallshanteringsplan, kontrollansvariga och deras uppgifter,

5. sakkunniga och deras uppgifter,

6. byggbedömare och deras uppgifter,

7. tekniskt samråd och startbesked innan åtgärderna påbörjas,

8. utstakning av en planerad byggnad, tillbyggnad eller anläggning,

9. byggnadsnämndens arbetsplatsbesök, och

10. slutsamråd och slutbesked i samband med att åtgärderna avslutas.

6. tekniskt samråd och startbesked innan åtgärderna påbörjas,

7. utstakning av en planerad byggnad, tillbyggnad eller anläggning,

8. byggnadsnämndens arbetsplatsbesök, och

9. slutsamråd och slutbesked i samband med att åtgärderna avslutas.

19 §

Det tekniska samrådet ska behandla följande frågor:

1. arbetets planering och organisation och användning av byggbedömare,
2. byggherrens förslag till kontrollplan och avfallshanteringsplan och de handlingar i övrigt som byggherren har lämnat,
3. behovet av sakkunnigkontroll,
4. hur identifieringen av avfall och återanvändbara byggprodukter har gjorts,
5. behovet av att byggnadsnämnden gör arbetsplatsbesök eller av andra tillsynsåtgärder,
6. behovet av ett färdigställande skydd,
7. behovet av utstakning,
8. byggnadsnämndens behov av ytterligare handlingar inför beslut om kontrollplan, avfallshanteringsplan eller startbesked, och
9. behovet av ytterligare sammanträden.

Om en byggbedömare används och byggnadsnämnden anser det lämpligt, får nämnden bestämma att det tekniska samrådet inte ska behandla frågor som omfattas av byggbedömarens ansvar eller att samrådet i de frågorna ska ersättas av en skriftlig kommunikation.

23 a §

Om en byggbedömare har använts för prövningen av lov *eller för kontroll vid genomförandet av en åtgärd* som avser en sådan nybyggnad som avses i föreskrifter som har meddelats med

Om en byggbedömare har använts för prövningen av lov som avser en sådan nybyggnad som avses i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 2, ska startbeskedet i

stöd av 16 kap. 9 § 2, ska frågor som omfattas av startbeskedet i frågor som omfattas byggbedömarens ansvar ges utan av byggbedömarens ansvar ges utan prövning av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 och 4 § är uppfyllda.

24 §

I ett startbesked ska byggnadsnämnden

1. fastställa den kontrollplan och den avfallshanteringsplan som ska gälla för åtgärderna, med uppgift om vem eller vilka som är sakkunniga eller kontrollansvariga,
2. bestämma villkor för att få påbörja åtgärderna, om sådana villkor behövs,
3. bestämma villkor och ungefärlig tidpunkt för utstakning, om utstakning behövs,
4. bestämma vilka handlingar som ska lämnas till nämnden inför beslut om slutbesked,
5. ge upplysningar om krav enligt annan lagstiftning, i den mån sådana upplysningar behövs, och
6. ange vid vilken tidpunkt som åtgärderna får påbörjas om de enligt 9 kap. 81 eller 82 § inte får påbörjas direkt eller om beslutet om lov för åtgärderna enligt 9 kap. 114 § ska gälla först när det har fått laga kraft.

Om en byggbedömare används för kontroll vid genomförandet, ska det i startbeskedet inte fastställas någon kontrollplan för kontroll som omfattas av byggbedömarens ansvar.

31 §

En kallelse enligt 30 § ska vara skriftlig och skickas till

1. byggherren
2. den eller dem som är kontrollansvariga, sakkunniga eller byggbedömare, och
2. den eller dem som är kontrollansvariga eller sakkunniga, och
3. övriga som enligt byggnadsnämnden bör ges tillfälle att delta.

32 §

Slutsamrådet ska normalt hållas på den plats där byggåtgärderna har genomförts. Slutsamrådet ska behandla

1. hur kontrollplanen, avfallshanteringsplanen och andra villkor som fastställts i startbeskedet har följts och hur kompletterande villkor har följts,
2. avvikelser från de krav som gäller för åtgärderna,
3. utlåtanden från kontrollansvariga och sakkunniga
3. utlåtanden från kontrollansvariga och sakkunniga,

*och byggbedömarens redogörelse
för genomförda kontroller,*

4. den kontrollansvariges och byggnadsnämndens dokumentation över besök på byggarbetsplatsen och annan dokumentation över arbetets utförande,

5. behov av avslutande besiktning eller andra åtgärder, och

6. förutsättningarna för ett
slutbesked, *inklusive*

6. förutsättningarna för ett
slutbesked.

*byggbedömarens intyg om att
utformningskraven enligt 8 kap. 1 §
1 och 3 och de tekniska
egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är
uppfyllda.*

34 §

Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt slutbesked godkänna att en eller flera åtgärder som avses i 3 § ska anses vara slutförda och, i fråga om byggåtgärder, att byggnadsverket får tas i bruk, om byggherren har

1. visat att alla krav som gäller för åtgärderna enligt lovet, kontrollplanen, avfallshanteringsplanen, startbeskedet och kompletterande villkor är uppfyllda,

2. visat att en klimatdeklaration för byggnadsverket har lämnats in enligt lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader eller gjort sannolikt att det inte krävs en klimatdeklaration, och

3. lämnat in *byggbedömarens redogörelse för genomförda kontroller och ett intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda. Om en byggbedömare används ska byggnadsnämnden inte pröva om utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda. Byggnadsnämnden ska inte ge slutbesked om nämnden har funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. och den brist som föranlett ingripandet inte är åtgärdad.*

3. lämnat in ett intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda. Om en byggbedömare används ska byggnadsnämnden inte pröva om utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda. Byggnadsnämnden ska inte ge slutbesked om nämnden har funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. och den brist som föranlett ingripandet inte är åtgärdad.

16 kap.

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om vad som i fråga om kunskap, erfarenhet, lämplighet och certifiering krävs av byggbedömare, kontrollansvariga, sakkunniga och funktionskontrollanter,

2. föreskrifter om vilka *nybyggnader* som ska omfattas av 9 kap. 68 § och 10 kap. 23 a §,

3. föreskrifter om vad som krävs av certifieringsorgan som utfärdar certifiering för byggbedömare, och

4. *föreskrifter om vilka handlingar för arkivering som ska lämnas inför slutbesked när en byggbedömare används.*

2. föreskrifter om vilka *bostadshus* som ska omfattas av 9 kap. 68 § och 10 kap. 23 a §,

3. föreskrifter om vad som krävs av certifieringsorgan som utfärdar certifiering för byggbedömare.